

Zuzana Nováková, *Dopisy Julie de Lespinasse (1773-1776)*, Praha 2015

Paní Nováková zpracovávala ve své bakalářské práci velmi zajímavé, bohaté a v našem odborném prostředí dosud nevyužité prameny k životu, pocitům a postojům osvícené ženy saloniérky 18. století, dopisy můzy Encyklopedistů Julie de Lespinasse. Jejím cílem bylo pokusit se na základě této korespondence zmapovat autoreflexi vzdělané ženy osvícenství, její vnitřní život, pocity a emoce svázané s láskou a melancholií, ale i prostředí, v němž žila, a eventuální hru intrik, kterou v rámci svého vlivu na Francouzskou akademii mohla rozvinout.

Autorka se do výzkumu a práce pustila s nadšením, velice pilně navštěvovala konzultace a semináře, přičemž její velmi chvályhodné vzplanutí ke studované problematice postupně přerostlo až k místy nekritickému ztotožnění se s hlavní hrdinkou rozebíraných pramenů a s jejími pocity. Přestože autorka byla na tento fakt upozorněna a snažila se mu čelit a svůj postup přehodnotit, neubránila se zcela ani v konečném textu určitěmu osobnímu zaujetí pro věc, které bylo na škodu objektivnímu vědeckému zhodnocení pramene a následnému zpracování látky.

Paní Nováková začala pracovat na své bakalářské studii dostatečně brzy, nicméně osobní a pracovní záležitosti ji ve fázi redakce textu zdržely, načež práci dokončovala v časovém presu, což se na jejím výsledku značně podepsalo. Autorka byla velmi ochotna práci před odevzdáním na můj podnět několikrát přepracovat, čehož si vážím, přesto však konečný výsledek neodpovídal očekáváním a snaze vložené do přípravy tohoto dílka. Bakalářská práce se tak jeví jako nedokončená a nepropracovaná. Otázka, kterou si kladu, je, zda nebyla chyba v mém vedení a v zadání pro studentku příliš obtížného tématu.

Práce je rozdělena na teoretickou a analytickou část, přičemž první je věnována metodologickým otázkám a uvedení do kontextu doby vzniku dopisů, tedy do Francie druhé poloviny 18. století, do společnosti osvícenských filozofů a Encyklopedistů, přičemž nechybí ani rozbor dobového pojetí kategorií, s nimiž autorka v analytické části pracuje. Tuto část považuji za důležitou a vhodnou pro následující rozbor. Její kvalitu snižují občas nešikovné formulace a neprovázanost jednotlivých tvrzení a oddílů vzájemně a ve vztahu k hlavnímu tématu práce a k následnému rozboru. Nezasvěcený čtenář pak najednou neví, o co kráčí a jak například francouzští rolníci souvisí s Julie de Lespinasse a jejími pocity. Na hlavní části práce, analýze pramene a zodpovězení výzkumných otázek, se nejvíce projevil nedostatek času, který si autorka pro redakci vyhradila. Tato část

představuje pouze menšinu/čtvrtinu práce, tedy deset stran, což je vzhledem k teoretické části značný nepoměr. Hlavní problém však vidím v disproporcii mezi metodologickými východisky, o nichž autorka píše a která požadují objektivní přístup k prameni – korespondenci, a zpracováním vlastní analýzy, která je zřejmě nevědomky prošpikována i samotnou autorkou kritizovaným subjektivním přístupem a identifikací s citem Julie de Lespinasse. I přes zvolený rastr a snahu korespondenci nějak odborně uchopit a rozebrat, což je opravdu těžký úkol, autorka opakovaně sklouzává k doslovnému parafrázování dopisů a ke spoluhraní citové hry Julie de Lespinasse. V případech, kdy si uvědomuje svoji pozici vědce s odstupem od pramene, někdy v dobré míře posuzuje jednání své postavy z 18. století a řeší, co by slečna Lespinassová měla či neměla dělat z pohledu naší doby a ještě spíše dle mravního postoje autorky.

Jak jsem však již výše uvedla, téma studie paní Novákové bylo nové a obtížné právě proto, že práce s dobovou korespondencí 18. století je komplikovaná i pro zavedené vědce (viz. například Roche a Beaurepaire), jelikož na její rozbor nelze aplikovat nějaká obecná schémata, ale je nutné nalézt si pro každý případ individuální přístup. Domnívám se tedy, že bakalářská práce paní Novákové je, i přes uvedené nedostatky, z nichž některé sama autorka reflektuje v závěru, podnětná pro další bádání. K obhajobě ji tedy doporučuji, byť se známkou *dobře - 3*.

PhDr. Martina Ondo Grečenková, Dr., Historický modul FHS UK